

Ο Καθηγητής Γρηγόριος Λαρεντζάκης για το Ουκρανικό Αυτοκέφαλο

/ [Επικαιρότητα](#)

Γρηγορίου Λαρεντζάκη-Καθηγητού του Πανεπιστημίου του Graz

Άρχοντας Μέγα Πρωτονοταρίου του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Απάντηση στά θρυλούμενα κατά του Οικουμενικού Πατριαρχείου καί τῆς ἀμφισβητήσεως τοῦ δικαιώματός του νά παραχωρεῖ τό Αὐτοκέφαλον σέ τοπικήν Ἐκκλησίαν ἀλλά καί τοῦ Πατριαρχικοῦ ἀξιώματος καί τῆς πατριαρχικῆς τιμῆς δίδει ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ἀλέξιος Α΄ κατά τήν πρώτη ἐπίσκεψη Ρώσου Πατριάρχου εἰς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον, ἀπό τήν 23ην μέχρι τήν 26ην Δεκεμβρίου 1960.

Εἶναι καλόν νά ἐπαναφέρομε στή μνήμη μας τά γενόμενα κατά τήν ἐπίσκεψη ἐκείνη, στηριζόμενοι στήν ἐπίσημη Ἑκθεση τῆς ἀρμόδιας Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ὑποδοχή ἐγίνε ἐγκάρδια καί κατά τόν πλέον ἐπίσημο τρόπο. Ὅταν ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἔφθασε στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον ἐτελέσθη στόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό Δοξολογία προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου τοῦ Α΄. Χαρακτηριστικόν εἶναι τό γεγονός, ὅτι ὁ Μακαριώτατος χοροστάτησε στό μέσον τοῦ σολέα, διότι ἀρνήθηκε νά ἀνέλθῃ στόν Πατριαρχικό Θρόνο «διά τιμήν» πρὸς τόν Οἰκουμενικόν

Πατριάρχην!

Μετά ἔγινε ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή τῆς Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἀπό τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην Ἀθηναγόρα μέ μεγάλην ἐγκαρδιότητα...

Τήν 25ην Δεκεμβρίου, ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία στόν Πατριαρχικό Ναό συλλειτουργούντων τῶν δύο Πατριαρχῶν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα καί τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου ἄλλων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων καί τῶν μελῶν τῆς ρωσικῆς Ἀντιπροσωπείας. Στά Δίπτυχα καί στήν Μεγάλη Εἵσοδο ἐμνημόνευσε ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλέξιος μόνον τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχην ὡς «Ἀρχιεπισκόπου καί Πατριάρχου καί Πατρός ἡμῶν».

Μετά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, προσφώνησεν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας Ἀλέξιος Ἀ' τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχην Ἀθηναγόρα. Στήν σημαντική του αὐτῇ ὁμιλία εἶπε τά ἑξῆς:

«Ἀγαπητέ ἐν Κυρίῳ Ἀγιώτατε Δέσποτα.

Δέξασθε τόν ἡμέτερον χαρμόσουν καί πλήρη ἀγάπης χαιρετισμόν, ὄν ἀπευθύνω Ὑμῖν ἀπό μέρους τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἥτις ἀναπέμπει τάς εὐχάς αὐτῆς ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καί ὑπέρ τῆς Ὑμετέρας Ἀγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Ἡ Ρωσική Ὁρθόδοξος Ἐκκλησίαι οὐδέποτε ἐπιλανθάνεται ὅτι πρό χιλίων περίπου ἐτῶν ἐπὶ τοῦ Ἀγίου Βλαδιμήρου ὁ Ρωσικός Λαός παρέλαβε παρά τοῦ Βυζαντίου τόν μαργαρίτην τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία εὐγνωμόνως μιμνήσκεται τῆς μητρικῆς μερίμνης τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καί τῆς ἱστορικῆς ἡμέρας, ὅτε αὕτη, ὡς Μήτηρ Ἐκκλησία ἐδωρήσατο αὐτῇ τό Αὐτοκέφαλον.

Ἐγένετο τοῦτο πρό πεντακοσίων καί πλέον ἐτῶν. Καί μόνον τώρα Πατριάρχης τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἐμῆς Ἀναξιότητος ἐλέω Θεοῦ ἔσχε τήν δυνατότητα ἵνα προσωπικῶς ἐπισκεφθῇ τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί ἀναπέμψῃ πρὸς τόν Θρόνον τοῦ Ὑψίστου κοινάς δεήσεις ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καί τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως.

Δεόμεθα ἐκτενῶς τοῦ Κυρίου ὅπως χαρίσῃται τῇ Ἀγίᾳ Αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ τήν εὐλογημένην ἐνότητα πρὸς δόξαν τοῦ Ἀγίου Αὐτοῦ Ὄνόματος καί εἰς ἐκπλήρωσιν

τῆς ἐντολῆς τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀγάπης...»

Μετά τήν ὁμιλίαν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξίου ἀπήντησεν ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθηναγόρας μέ ἐγκαρδιότητα, ἀλλά ὑπενθυμίζων ἐπίσης καί τά ἱστορικά γεγονότα τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας εἰς Αὐτοκέφαλον καί τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτήν τοῦ Πατριαρχικοῦ ἀξιώματος ἀπό μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Μεταξύ ἄλλων εἶπεν ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθηναγόρας: «...ἀγαλλομένη νῦν τῇ καρδίᾳ ὑποδεχόμεθα ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ περιβόλῳ καί προσαγορεύομεν αὐτήν (τήν Ὑμετέραν περιπόθητον καί περισπούδαστον ἡμῖν Μακαριότητα) τόν ἄξιον καί τετιμημένον Προκαθήμενον τῆς πεφιλημένης τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ θυγατρός Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας....

Ἐφ' ᾧ καί κατὰ τήν εὐλογημένην ταύτην ὥραν, καθ' ἣν τό πρῶτον ἐπισκέπτεται τόν Πανίερον τοῦτον Θρόνον Πατριάρχης Μόσχας καί πάσης Ρωσσίας τό νοερόν ἡμῶν βλέμμα ἡδέως φέρεται πρός τό ἀπώτερον παρελθόν ὅτε ὁ Ρωσσικός Λαός καί οἱ Ἄρχοντες αὐτοῦ ἐν τοῖς ρείθροις τοῦ Βορυσθένους ἐλάμβανον τό ἱερόν Βάπτισμα παρά χειρῶν ἐντεῦθεν ἀποσταλέντων ἱερέων, καί πρός ὅλην τήν ἐφεξῆς μακραίωνα ἱστορίαν τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανισμοῦ ἐν Ρωσίᾳ, καθ' ἣν ἡ ἐκεῖσε Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία ἐνεφάνισεν ἐπάνθησιν ἐν τῇ πίστει καί ἀξιόζηλον ἀκμήν Χριστιανικοῦβίου καί καρποφορίαν πνευματικήν καί καρτερίαν καί δόξαν καί στέφανον, ἀναδείξασα σειράν ὅλην Ὁσίων, Ὁμολογητῶν καί Μαρτύρων τῆς πίστεως, τιμώντων τό Ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Δι' ἃ δὴ πάντα ταῦτα καί ἐχειραφετήθη ὑπό τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καί ἐτιμήθη διὰ τῆς Πατριαρχικῆς ἀξίας τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς καταλαβόντος τήν ἀμέσως πρώτην μετά τούς παλαιφάτους τῆς Ἀνατολῆς Θρόνους Πατριαρχικήν θέσιν ἐν τῇ αὐτοτελεῖ αὐτῆς ὑπάρξει τηρήσασα μέν τήν ἐνότητα τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης μετά πασῶν τῶν Ἀγίων Ὁρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καί ἰδιαιτέρως μετά τῆς καθ' ἡμᾶς Μητρὸς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, κυβερνωμένη δέ νῦν παρά τῆς Ὑμετέρας Θεοστηρίκτου Κορυφῆς ἐν βαθεῖᾳ συνέσει, πεφωτισμένη διανοίᾳ πείρᾳ πολυετεῖ καί ἀκλονήτῳ ἀφοσιώσει ἐν τῇ πίστει....

Εὐλογοῖ καί ἐνισχύοι Κύριος ὁ Θεός τήν Ἱεραρχίαν, τόν Ἱ. Κλῆρον καί τόν εὐσεβῆ Λαόν τῆς Ἀγίας Ὑμῶν Ἐκκλησίας, τόν κυκλῶντα τόν Θρόνον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καί συγκροτοῦντα διὰ τῆς ζέσεως τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καί τῆς ἀγάπης αὐτοῦ τό καύχημα Αὐτῆς.

Εὐχαριστοῦντες ἀπό πάσης καρδίας τῇ Ὑμετέρᾳ προσφιλεῖ Μακαριότητι διὰ τήν

ἱεράν ἐπίσκεψιν καί δι' ὅσα ἐν τῇ φιλόφρονι προσαγορεύσει Αὐτῆς εὐηρεστήθη ἵνα ἀπευθύνη ρήματα τιμῆς καί στοργῆς πρὸς τό γεγαρόν τοῦτο τῆς Ὁρθοδοξίας Κέντρον καί πρὸς τήνῃμῶν Μετριότητα τήν λαχοῦσαν ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτῆς προίστασθαι αὐτοῦ, χαιρετίζομεν καί αὖθις ἐγκαρδίως μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ λοιποῦ Ἱεροῦ Κλήρου καί τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος τήν ἄφιξιν Ὑμῶν καί τῶν σεβασμίων καί ἐριτίμων συνοδῶν Ὑμῶν...»

Μετά τήν Θείαν Λειτουργίαν, τά προσφερθέντα δῶρα τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξίου ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καί τά προσωπικά του πρὸς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην Ἀθηναγόρα κατὰ τήν ἐπίσκεψιν αὐτήν ἦσαν ἐπίσης πολύ χαρακτηριστικά καί συμβολικά τῆς μυστηριακῆς καί εὐχαριστιακῆς κοινωνίας μεταξύ τῶν δύο Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ἀλέξιος Α΄ προσέφερεν ὡς δῶρα ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας Ἅγιον Ποτήριον καί Δίσκον μέ Ἀστερίσκον καί λαβίδα «εἰς ἔνδειξιν τῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καί εἰς ἀνάμνησιν, ὡς εἶπεν ἡ Α. Μακαριότης τῆς κοινῆς ταύτης Λειτουργίας, μετὰ τῆς παρακλήσεως ὅπως «ὁσάκις λειτουργεῖτε δι' αὐτοῦ μνημονεύετε καί τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καί ἡμῶν προσωπικῶς», ἐτόνισεν ὁ Μακαριώτατος Ἀλέξιος Α΄.

Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης προσέφερεν εἰς τόν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας Μίτραν χρυσοκέντητον καί Ἀρχιερατικόν ἐγκόλπιον.

Ἐάν ἀναλύσει κανεῖς τό γεγονός αὐτό καθεαυτό τῆς ἐγκάρδιας καί ἀδελφικῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου τοῦ Α΄ στήν Μητέρα Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως καί τό περιεχόμενο τῶν ὁμιλιῶν μέ τίς συγκεκριμένες ἀναφορές στα ἱστορικά γεγονότα τῆς παραχωρήσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου καί τῆς Πατριαρχικῆς Ἀξίας στό Πατριαρχεῖο Μόσχας ἀπό τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως εἶναι περιττή κάθε συζήτηση καί ὅπωςδήποτε ἀκατανόητη ἡ ἀμφισβήτηση τοῦ δικαιώματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά παραχωρεῖ τό Αὐτοκέφαλον, μάλιστα ἀπό τήν Ἐκκλησία ἐκείνη, ἡ ὁποία εὐεργετήθηκε ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον ἀκριβῶς μέ τήν παραχώρηση τοῦ Αὐτοκεφάλου καί τῆς ἀπονομῆς τῆς Πατριαρχικῆς Ἀξίας, ὅπως ἐπιβεβαίωσε καί εὐχαρίστησε ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ἀλέξιος ὁ Α΄.

Γιατί ἀμφισβητεῖται τώρα το δικαίωμα αὐτό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπειδὴ ἀφορᾷ σε μια ἄλλη Ἐκκλησία, τήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς καί δικαιούται τῆς ἴδιας ἀξίας καί τιμῆς;

Βέβαια ὑπάρχει τώρα μεγάλη διαφορά, τήν ὁποία λησμονεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς

Ρωσσίας. Καί διερωτᾶται κανείς: Ὄταν παραχώρησε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο τήν ἀνεξαρτησία καί τήν πλήρη Αὐτοκεφαλία στήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας καί ἀνύψωσε τήν Μητρόπολη Μόσχας σε Πατριαρχεῖο δέν ἐθυσίασεν ὅλο ἐκεῖνο τό τεράστιο μέρος τῆς δικαιοσύνης του, πρὸς ὄφελος τῆς νέας Ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας; Σήμερα ὅμως δυστυχῶς τό Πατριαρχεῖο Ρωσσίας ὑπερηφανεύεται σκανδαλωδῶς καί καυχᾶται ὅτι ἀποτελεῖ τήν μεγαλύτερη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐνῶ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον εἶναι τώρα μιά πολύ μικρή καί ἀσήμαντη Ἐκκλησία, καθὼς ἰσχυρίζονται ὀρισμένοι. Πῶς μπορεῖ νά χαρακτηρισθῇ αὐτή ἡ ἀχαριστία καί ἡ ὑπεροψία δυνάμεως καί μεγέθους;

Γιά τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖο ἦταν τότε μιά αὐτονόητη θυσία ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας. Το Πατριαρχεῖο Μόσχας ὅμως τώρα ἀγωνίζεται μέ κάθε μέσο νά διατηρήσει τήν ἐπικυριαρχία του καί στήν Οὐκρανία καί δέν διστάζει νά θέσει ὑπό ἀμφισβήτηση τό δικαίωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀκόμη καί γιά τήν παραχώρηση Αὐτοκεφάλου, δικαίωμα, τό ὁποῖο ἐφαρμόσθηκε πολλές φορές. ἀλλά καί γιά τήν Αὐτοκεφαλία τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας.

Δέν διστάζει τό Πατριαρχεῖο Μόσχας ἀκόμη νά προχωρήσει σέ μιά τελείως παράλογη καί ἀπο κάθε πλευρᾶς ἀδικαιολόγητη πράξη, τήν διακοπή τῆς Μυστηριακῆς καί Εὐχαριστιακῆς Κοινωνίας μέ τήν Μητέρα του Ἐκκλησία, μέ το Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, τό ὁποῖο τό χαρακτηρίζει μάλιστα ὡς σχισματικό καί τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαῖο ὡς δημιουργό τοῦ σχίσματος, καί μάλιστα ὅτι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο «ἔχει πάψει νά εἶναι Ἐκκλησία», διότι στηρίζει τούς «σχισματικούς», τούς ὁποίους ἀποκατέστησε χρησιμοποιῶντας τήν δυνατότητα τοῦ ἐκκλήτου;

Ἄν εἶναι δυνατόν! Μέ ποιό δικαίωμα καί ὡς ποιά Ἐκκλησιαστική Ἀρχή καί Αὐθεντία ἀποφαίνεται τό Πατριαρχεῖο Μόσχας, ὅτι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο εἶναι σχισματικό; Μέ τήν ἀπόφασή του αὐτή τό Πατριαρχεῖο Μόσχας δυστυχῶς ἀπομακρύνθηκε αὐθαίρετα ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, τό συντονιστικόν Ὅργανο τῆς καθόλου Ὁρθοδοξίας, τό ὁποῖο βέβαια συνεχίζει νά διατηρεῖ τήν πλήρη εὐχαριστιακή Κοινωνία καί νά μνημονεύει καί τό ὄνομα τοῦ Πατριάρχου τῆς Μόσχας.

Δέν θέλω νά εἰσέλθω στόν πειρασμό τῆς λεπτομεροῦς ἀναλύσεως καί ἀνασκευῆς τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ὁπαδῶν της. Δέν εἶναι δύσκολο καί ἔχει γίνει ἀπό πολλές πλευρές. Κυρίως ὅμως ἡ μακραίωνα καί διαχρονική ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν μέχρι σήμερα ἔχουν δώσει τήν ἀδιάψευστη ἀπάντηση. Κουρασθήκαμε ὅμως νά ἀκοῦμε καί νά διαβάζομε δικαιολογίες ἀδικαιολόγητες, ἀνιστόρητες ἀπόψεις, διαστρεβλωμένες νομοκανονικές παραθέσεις καί ἐρμηνεῖς Ἐκκλησιαστικῶν

Κανόνων καί Διατάξεων, μέ κύριο καί μοναδικό σκοπό τόν ὑποβιβασμό καί τήν μείωση τοῦ κύρους καί τῆς ὀντότητας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τό ὁποῖο ποτέ δέν ἀποκαλοῦν κἄν «Οἰκουμενικό»

Εἶναι δυνατόν νά ἀρνηθεῖ κανεῖς τά συγκεκριμένα ἱστορικά γεγονότα, ὅτι ὅλες ἀνεξαιρέτως οἱ Ἀδελφές Ὁρθόδοξες Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες κατά τό διάστημα τῆς δευτέρας χιλιετίας πῆραν τήν Αὐτοκεφαλία των ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο; (Περιττεύει ἡ ἀπαρίθμηση τῶν Τόμων καί τῶν εὐχαριστηρίων ἀπαντήσεων). Παρόλα ταῦτα καί π.χ. ἐλησμόνησεν ὁ Αρχιεπίσκοπος Πρέσοβ καί Μητροπολίτης πάσης Τσεχίας καί Σλοβακίας κ. Ραστισλάβος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Τσεχίας Σλοβακίας ἔλαβε τήν Αὐτοκεφαλία της ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, μετά ἀπό αἴτησή της, τόν Αὐγούστο τοῦ 1998, ἐφόσον ἡ Αὐτοκεφαλία τήν ὁποία τῆς παραχώρησε ἀντικανονικά τό Πατριαρχεῖον Μόσχας τό 1951 δέν ἀναγνωρίσθηκε ἀπό καμμιά ἄλλη Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία; Εἶναι πολύ χρήσιμο νά ἀναγνωσθεῖ καί πάλιν ἡ σχετική ἀλληλογραφία, στήν ὁποία διευκρινίζονται πλήρως οἱ ἀρμοδιότητες καί στήν ὁποία ἐκφράζεται καί ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Νέας Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Τσεχίας Σλοβακίας. Τό Πατριαρχεῖο Μόσχας ἔπραξε τό ἴδιο καί γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας. Τό 1949 προσπάθησε ἀντικανονικά νά παραχωρήσει δῆθεν τό Αὐτοκέφαλον στήν Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας καί δέν τό ἀναγνώρισε καμμιά ἄλλη Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία. Ἀπεναντίας πολλοί ἔγραψαν στόν Πατριάρχη Μόσχας νά διορθώσει τήν στάση του καί νά ἀναγνωρίσει τήν Πράξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ 1924, ὅταν παραχώρησε στήν Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας τό Αὐτοκέφαλον.

Ἀλλά καί παλαιότερον, χωρίς νά θέλω νά ἀναφέρω λεπτομέρειες. Καί αὐτό ἔχει γίνει ἤδη ἀπό ἄλλους μέ πειστικό τρόπο. Ὅμως π.χ. ποῦ διέμεναν οἱ Πατριάρχες τῶν παλαίφατων Πατριαρχείων κατά τήν πρώτη χιλιετία ὅταν ἦσαν ἐμπερίστατα; Δέν διέμεναν στήν ἔδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Κωνσταντινούπολη γιά νά βροῦν προστασία καί στήριξη; Δέν ἐκλεγόταν τότε καί οἱ Πατριάρχες των ἐκεῖ; Ἐκεῖ δέν ἐλάμβαναν συνοδικά τίς ἀποφάσεις των; Εἶναι δυνατόν νά ἀγνοηθοῦν οἱ εἰρηνευτικές καί συντονιστικές, πρωτόβουλες δραστηριότητες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σέ διάφορα πανορθόδοξα προβλήματα, ἀλλά καί σέ προβλήματα ἐντός Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τά ὁποῖα δέν ἦταν δυνατόν νά λυθοῦν μόνον ἀπό τίς Ἐκκλησίες αὐτές, ὅπως εἶναι στήν ἐποχή μας στό Πατριαρχεῖο Βουλγαρίας, Ἱεροσολύμων, Κύπρου κλπ.; Δέν «ἀνέστησε» στήν κυριολεξία τῆς λέξεως τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον τήν καταργημένη μαρτυρική Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας, ἡ ὁποία σήμερα ζεῖ καί καρποφορεῖ μέ παραδειγματικό τρόπο; Ὅλη αὐτή ἡ προσφορά καί συντονιστική, εἰρηνευτική διακονία αἰώνων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά ὅλες τίς Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες ἦσαν ἀναγκαῖες καί ωφέλιμες καί ἔγιναν, διότι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον ἔχει τήν δυνατότητα

καί τό δικαίωμα, ἀλλά καί τήν θέληση νά βοηθήσει, ὅταν καί ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη. Γιά τόν λόγο αὐτό ἐτόνιζε καί ὁ πολὺς Ἰωάννης Μέγεντορφ, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία «ἔχει ἀνάγκη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου», μ. ἄ. ὡς «ἐν κέντρον συμφωνίας» καί «συντονισμοῦ». Οἱ διαπιστώσεις τοῦ Μεγεντορφ πρὶν ἀπὸ 40 χρόνια ἔχουν ἐπικαιρότητα καί σήμερον ὅταν τονίζει: «Κατὰ τὰ νῦν χαώδη ἔτη, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρέπει ἀσφαλῶς νά κάμῃ χρῆσιν τῆς σοφῆς, ἀντικειμενικῆς καί αὐθεντικῆς ἀρχηγίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.» Ἐγνώριζε βέβαια ὁ Μέγεντορφ ὅτι ὁρισμένοι ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐνεργεῖ ὡς ὁ Πάπας τῆς Ὁρθοδοξίας. Γιά τό λόγο αὐτό τονίζει, ὅτι «Δημοσιογράφοι (βέβαια σήμερα δέν εἶναι μόνον οἱ δημοσιογράφοι) κακῶς ἢ ἐλλειπῶς πληροφορούμενοι, συχνάκις ταυτίζουν τήν θέσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μέ ἐκείνην τοῦ Πάπα εἰς τόν Ρωμαιοκαθολικισμόν, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἐκτός πάσης ἐννοίας.» (The orthodox Church, Syosset, N.Y. vol. 14, no 4, April 1978, p.4). Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης οὔτε εἶναι, οὔτε θέλει, οὔτε πρέπει νά εἶναι ὁ Πάπας τῆς Ὁρθοδοξίας. (Πρβλ. Χρυσοστόμου Κωνσταντινίδου, Μητρ. Μύρων μετέπειτα Ἐφέσου, Πρωτεῖον, Πρεσβεῖα τιμῆς καί εὐθύνη διακονίας εἰς τό σύστημα καί τήν ζωὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἐπιστ. Ἐπετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, τόμ. 26 1981, 7-29). Τά περί τήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δημιουργηθέντα ἐμπόδια καί οἱ ἐκκλησιαστικοπολιτικές τροχοπέδες πρὸς ὑπονόμευση καί ὑποβιβασμό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ ἀπαίτηση ἀναβολῆς ἢ μᾶλλον καί ματαίωση τῆς Συνόδου ἀπὸ τὰ τέσσερα Πατριαρχεῖα εἶναι ἀκόμα νωπά!

Αὐτό ὅμως πού μᾶς ἐκπλήσσει καί μᾶς προξενεῖ ψυχική ὀδύνη εἶναι τό ἐπίπεδο τῆς πολεμικῆς κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί οἱ σκανδαλώδεις προσβολές κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου! (Δέν θέλω νά τίς ἐπαναλάβω...). Ὑπερβολική καί ἀνυπόφορη εἶναι ἐπίσης ἡ τρομερή ὑπεροψία τῆς εὐσεβείας καί ὁ διατυμπανισμός τῆς πλήρους τηρήσεως τῶν Κανόνων καί τῶν πνευματικῶν Ἀρχῶν. (Παρεμπιπτόντως διερωτῶμαι στό πλαίσιο τῆς τηρήσεως τῆς Τάξεως καί τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, τί πρόκειται τελικά νά γίνῃ μέ τόν ἱερό Ναό τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στήν Βουδαπέστη, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τόν ὁποῖον ἔκτισαν Ἕλληνες μεγάλοι εὐεργέτες καί ὁ ὁποῖος μέχρι σήμερα τελεῖ ὑπὸ κατοχὴν στήν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας; Ποιές σκέψεις δημιουργήθησαν στόν ἴδιον τόν Σεβασμ. Μητροπολίτη Ἰλαρίωνα, ὅταν ἦταν ἐπίσκοπος Αὐστρίας καί Οὐγγαρίας, ἀλλά καί στόν κάποτε ἐπισκέπτη καί προσκυνητὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ αὐτοῦ στήν Βουδαπέστη Πρόεδρο τῆς Ρωσσίας κ. Πούτιν, ὅταν εἰσερχόμενοι στόν Ἱ. Ναό ἀνάγνωσαν στήν εἴσοδό του τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων Εὐργετῶν;) Ἀδικαιολόγητος καί μὴ ἀνταποκρινόμενος στό πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι καί ὁ ἀπροκάλυπτος καί συνεχὴς παλαιόθεν ὑπερτονισμός τῆς δυνάμεως καί τοῦ μεγέθους τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας

με ἀριθμούς πιστῶν, Μονῶν καί Ἐνοριῶν, συνοδευόμενος μέ συνεχεῖς καί αὐθάδεις ἀπειλές καί μάλιστα ὄχι μόνον ἀπό ἐκκλησιαστικούς παράγοντες, ἀλλά καί πάλι ἀπροκάλυπτα καί ἀπό πολιτικές Ἀρχές καί ἐξουσίες ἀνωτέρων καί ἀνωτάτων πολιτικῶν παραγόντων.

Τά ἀκούραστα καί πολλαπλά ταξίδια τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Βολοκολάμσκ Ἰλαρίωνος γιά «ἀντικειμενική» πληροφόρηση ὅλων τῶν Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί οἱ πάμπολλες συνεντεύξεις καί πληθωρικές δηλώσεις του προδίδουν ἀμνηχανία καί ἀποδοχή καί συνειδητοποίηση, ὅτι ἡ πείσμονα ἀπόρριψη τοῦ δικαιώματος τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας νά ἀποκτήσει καί ἐκείνη δικαιωματικά τήν Αὐτοκεφαλία καί τῆς ἐλευθερία της δέν εἶναι ὀρθή, οὔτε καί πειστική. Τά χρησιμοποιούμενα ἐπιχειρήματα δέν βασίζονται ὅπωςδήποτε οὔτε στήν πνευματικότητα, οὔτε στήν Ἐκκλησιολογία, οὔτε καί στήν νομοκανονική Βάση καί Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας διαχρονικά ἀπό τήν ἐποχή τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἰλαρίων δέν ἐδίστασε μάλιστα νά ζητήσει κατεπειγόντως εἰδική ἀκρόαση καί ἀπό τόν Πάπα Ρώμης Φραγκῖσκο, γιά νά τόν «ἐνημερώσει» καί γιά νά δικαιολογήσει τήν ἀδικαιολόγητη στάση τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας! Ἡ διγλωσσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἰλαρίωνα εἶναι προφανής, ἀλλά ἀπαράδεκτη καί ἐπιζήμια γιά τήν Ὁρθοδοξία καί τελικά καί γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας. Συνεχῶς πηγαίνει στό Βατικανό καί ἀπαιτεῖ καί προσωπικές συναντήσεις μέ τόν Πάπα, τοῦ δωρίζει ἱερά Λείψανα Ἀγίου τῆς Ἐκκλησίας του, δίδει μουσικά Κοντσέρτα στό Βατικανό, τονίζει μαζί μέ τόν Μακαρ. Πατριάρχη Κύριλλο στό Κοινό Ἀνακοινωθέν τῆς Συναντήσεως Πάπα καί Πατριάρχη στήν Ἀβάνα τῆς Κούβας (12-2-2016), ὅτι μέ τούς Ρωμαιοκαθολικούς «δέν εἴμαστε ἀντίπαλοι ἀλλά ἀδελφοί» καί, ὅπως τονίζεται στό ἴδιο Ἀνακοινωθέν, ὅτι. Διότι πρέπει

Ἀπό τό ἄλλο προσπαθεῖ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰλαρίων νά μειώσει τήν ἀξιοπρέπεια καί ἀξιοπιστία τῶν Οὐνιτῶν, καί νά τούς παρουσιάσει ὡς ἐπικίνδυνους γιά τήν Ὁρθοδοξία, ἰσχυριζόμενος, ὅτι οἱ Οὐνῖτες ἐνδιαφέρονται γιά τήν Αὐτοκεφαλία , «γιατί ἐπιδιώκουν τήν ἀποδυνάμωση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πιέζοντας κατ' αὐτό τόν τρόπο τούς Ὁρθοδόξους νά ἀσπαστοῦν τήν Οὐνία» (Romfea 27 Ἰουνίου 2018) καί ἀκόμη ὅτι: «Πίσω ἀπό τήν προσπάθεια δημιουργίας τῆς λεγομένης «ἐνιαίας τοπικῆς ἐκκλησίας» στήν Οὐκρανία κρύβεται ἀκόμη μιά ἄλλη ἀπειλή. Καά τόσο οἱ ὑπέρμαχοι αὐτοῦ τοῦ σχεδίου, ὅσο καί οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Οὐκρανικῆς Ἑλληνοκαθολικῆς (Οὐνιτικῆς) Ἐκκλησίας ἀρχίζουν νά ὁμιλοῦν συνένωση τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Οὐκρανίας καί ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ συνένωσή τους μέ τήν Ἑλληνοκαθολική οὐνία.

Δέν πρέπει νά ὑποτιμήσουμε τήν ἐπίδραση τῆς Ἑλληνοκαθολικῆς (Οὐνιτικῆς)

Ἐκκλησίας στήν κατάσταση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στήν Οὐκρανία, παρά τόν κρυφόν χαρακτήρα της.... Ὅλοι ὅσοι ἀνέλαβαν τήν πρωτοβουλία ὑποβολῆς τοῦ ἐν λόγω αἰτήματος εἶναι γνωστοί καί περισσότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι οὐνίτες..» (Romfea, 25 Ἰανουαρίου 2018). Καί ἄλλοῦ ἰσχυρίζοταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰλαρίων: «Γιά τούς οὐνίτες ἡ ἐνοποίηση τῶν σχισματικῶν καί ἡ ἀπόκτηση ἀπό αὐτούς τῆς κανονικῆς ὑποστάσεως στήν Ὁρθοδοξία εἶναι ἓνα ἀπό τά σχέδια ὑποταγῆς τῆς Ὁρθοδοξίας στή Ρώμη.

Τό πρῶτο αἶτημα τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Οὐκρανίας πρὸς τόν Πατριάρχη Βαρθολομαῖο τό 2016 εἶχε πρωτεργάτες τούς βουλευτές, πλειοψηφία τῶν ὁποίων ἦταν οἱ οὐνίτες.

Τό παρόν ἐγχείρημα ἐπίσης ὑλοποιεῖται μέ ἐνεργό ὑποστήριξη τῶν ἀξιωματούχων τοῦ κράτους καί βουλευτῶν, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν στήν οὐνιτική Ἐκκλησία..... Μήπως θέλουν καί οἱ οὐνίτες τό αὐτοκέφαλο; Ὁχι, θέλουν τούς Ὁρθοδόξους νά ἐπανενταχθοῦν στούς κόλπους τῆς Ρώμης (!)». (Romfea30 Ἀπριλίου 2018).

Αὐτά καί ἄλλα πολλά διαδίδει ὁ Σεβασμιώτατος, νομίζοντας ὅτι θά κερδίσει ὁπαδούς καί ἀντιπάλους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ποιόν ὠφελεῖ ὅμως αὕτη ἡ κινδυνολογία τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ἰλαρίωνος κατά τῶν Οὐνιτῶν καί τελικά καί κατά τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δῆθεν σκοπεύει νά ὑποτάξει τήν Ὁρθοδοξία; Γιατί αὕτη ἡ ἀδόκιμη ἐπανάληψη παλαιότερων ἰσχυρισμῶν τῆς ἐποχῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν καί τῆς πολεμικῆς; Ποιούς ἐπιθυμεῖ νά ἐντυπωσιάσει καί νά δημιουργήσει αἰσθήματα ἀγῶνος καί ἀμύνης γιά τήν ὑπεράσπιση καί προστασία τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποία δῆθεν κινδυνεύει ἄμεσα ἀπό τόν Καθολικισμό; Προωθοῦνται μέ αὐτήν τήν κινδυνολογία οἱ ἀγαθές σχέσεις μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου καί τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας γιά τό ἱερόν αἶτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἥ ἡ δημιουργία μιᾶς διμεροῦς «Συμμαχίας» μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τήν ὁποία κατά τῶν Προτεστάντῶν ἐπιδιώκει καί διακηρύσσει παντοῦ ὁ Σεβασμιώτατος Ἰλαρίων; Προξενεῖ ἄλγος αὕτη ἡ φτηνή ἐπιχειρηματολογία σέ ὅλους ὅσους ἀγωνίζονται γιά τήν πραγματοποίηση τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Χριστοῦ «ἵνα πάντες ἓν ᾦσιν». Αὐτά καί ἄλλες πρωτοβουλίες καί παρεμβάσεις του, καταστρατηγοῦν καί τόν ἐπίσημο δύσκολο Θεολογικό Διάλογο τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν μας, στόν ὁποῖο εἶναι (ἦταν;) μέλος ὡς ἓνας Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας του.

Τά εἶπε αὐτά ὅλα ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἰλαρίων καί στόν Πάπα Ρώμης Φραγκῖσκο κατά τήν τελευταία προσωπική των συνάντηση; Ἀναφέρει τόν «κίνδυνο» αὐτό ἀπό τήν Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδόξου καί στήν Καθολική Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Φριβούργου τῆς

Έλβετίας, στην οποία υπέβαλε Διατριβή και έγινε Υφηγητής (2005) και τιτουλάριος καθηγητής (2011); (Γεγονός, τό οποίο θεωρώ πολύ θετικό, όμως μέ είλικρινείς συνέπειες).

Μετά από όλα αυτά έπιθυμώ να τονίσω, ότι καλώς το Οίκουμενικό Πατριαρχείο και ό Οίκουμενικός Πατριάρχης ανταποκρινόμενος στην έπιθυμία και κατεπανάληψη αίτηση τής Ούκρανικής Όρθοδοξίας τόσον προς το Πατριαρχείο Μόσχας όσον και προς το Οίκουμενικό Πατριαρχείο, αποφάσισεν ως αρμόδια Έκκλησιαστική Αρχή για την παραχώρηση τής έλευθερίας και τής Αυτόκεφαλίας στην Έκκλησία τής Ούκρανίας. Όχι προς ίδιο συμφέρον, έφόσον μετά την χειραφέτηση και την παραχώρηση τοῦ Αυτόκεφάλου θα υπάρξει πλήρης διοικητική και έκκλησιαστική ανεξαρτησία, όπως και σε όλες τις Αυτόκέφαλες Έκκλησίες, δηλ. χωρίς να αναμυγνύεται αύθαίρετα στα έσωτερικά προβλήματα τής Έκκλησίας αύτής. Αυτό δεν είναι Παπισμός είναι υπεύθυνη και χρήσιμη διακονία. Και ως ποιά έκκλησιαστική Αύθεντία δηλώνει ό Σεβ. Μητροπολίτης Ίλαρίων έκ τών προτέρων ότι ή νέα Αυτόκέφαλη Έκκλησία τής Ούκρανίας θά είναι όπωσδήποτε σχισματική; Διότι άμφισβητεί τό δικαίωμα τοῦ έκκλητου και ως έκ τούτου και διότι τό Οίκουμενικό Πατριαρχείο κατόπιν έκκλήσεως τών από τήν Μόσχα καταδικασθέντων ήρε τήν καταδίκη; Το «έκκλητο», διαπιστώνει και ό π. Γεώργιος Τσέτης σέ άλλη περίπτωση, ούτε Φαναριωτικής έμπνεύσεως «κατασκεύασμα» είναι, ούτε δέ άσκεΐται προκειμένου νά προβληθεί τό γόητρο τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου και έπεκταθούν τά «λεγόμενα κυριαρχικά του δικαιώματα». Τό «έκκλητο» είναι ένα θεσμικό προνόμιο, τό όποίο παρεχώρησε στην Εκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ή Δ΄ Οίκουμενική Σύνοδος (451), μέ τούς 9ον και 17ο κανόνες της, προκειμένου ή Πρώτη τής Ορθοδοξίας Καθέδρα νά αποφαινεται τελεσίδικα όσάκις αναφύονται διαφορές μεταξύ Έπισκόπων και τής προϊσταμένης έκκλησιαστικής τους Αρχής (τήν έποχή εκείνη τών Έξάρχων και τών Μητροπολιτών), και νά ρυθμίζει έκτακτες άνάγκες και καταστάσεις. Καθώς αποφαινεται ό σχολιαστής τών Ι. Κανόνων Ματθαΐος Βλάσταρις, «τῷ Κωνσταντινουπόλεως προέδρω, έξεστι και τάς έν τοΐς άλλοις θρόνοις γινομένας άμφισβητήσεις έπιτηρεΐν και διορθοῦσθαι και πέρας έπιτιθέναι ταΐς κρίσεσιν». (βλ. Ράλλη Ποτλή, Σύνταγμα, Τόμος Στ΄, σελ. 429). Και ό Άριστηνός έρμηνεύων τον 9ο Κανόνα τής Δ΄ Οίκουμενικής Συνόδου διαπιστώνει: «Άλλά και έπίσκοπος ή κληρικός, ή κατά μητροπολίτου έχει τινά υπόθεσιν, ή παρά τῷ έξάρχω τής διοικήσεως, ήτοι τῷ πατριάρχη, ύφ' όν τελοῦσιν οί τών έπαρχιών εκείνων μητροπολίται, δικάζεσθαι, ή παρά τῷ πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, όπερ προοΐμιον οὔδενί τών άλλων πατριαρχών έδόθη, ούτε από τών κανόνων, ούτε από τών νόμων, τό δικάζεσθαι μητροπολίτην τελοῦντα ύφ' έτερον πατριάρχη παρά

πατριάρχη έτέρω, εί μή μόνω τῷ Κωνσταντινουπόλεως.» (Ράλλη-Ποτλή, Σύνταγμα... Τόμος Β΄, σελ.240). Για τά δικαιώματα αὐτά ἀνάφερε ὁ γνωστός καθηγητής Ἰωάννης Μέγεντορφ τά ἑξῆς: «Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἔχει τό δικαίωμα τῶν πρωτοβουλιῶν, τό ὁποῖον τοῦ ἀναγνωρίζουν καί οἱ ἄλλοι Πατριάρχες γιά τά κοινά θέματα. Ἡ Δ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος παρεχώρησε στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο τό ἐξαιρετικό δικαίωμα (Κανόν 17) νά δέχεται καί ἐκκλήσεις γιά περιπτώσεις πού ἔχουν δικασθῇ στίς διάφορες τοπικές Ἐκκλησίες». (J. Mayendorf, Die Orthodoxe Kirche gestern und heute, Salzburg 1963, 165) Καί ὁ ρωμαιοκαθολικός θεολόγος Carl Joseph von Hefele, ὁ ὁποῖος συνέγραψε τήν μνημειώδη Ἱστορία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, διαπιστώνει, ὅτι «οἱ Κανόνες 9 καί 17 τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, οἱ ὁποῖοι παραχωροῦν στόν ἐπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως τελείως ἰδιαίτερα δικαιώματα, πρέπει νά θεωροῦνται ὡς εἰσαγωγή καί προετοιμασία καί γιά τόν 28ο Κανόνα. Οἱ Κανόνες αὐτοί γίνονται κατανοητοί, ἐφ΄ ὅσον εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ Ἐνδημοῦσα Σύνοδος στήν Κωνσταντινούπολη ἀποτελοῦσε ἤδη στήν πράξη πρό πολλοῦ μία δικαστική Ἀρχή, ἡ ὁποία ἐκδίκαζε ὑποθέσεις καί ἐπισκόπων καί ἐκτός τῆς δικαιοδοσίας τῶν Ἐξάρχων των». (Carl Josef Hefele, Conciliengeschichte nach den Quellen bearbeitet, Bd II, Freiburg in Br. 1875, 535.)

Για τον ρόλο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στην καθόλου Ὁρθοδοξίαῖδε: Grigorios Larentzakis, Das Ökumenische Patriarchat von Konstantinopel. Seine gesamtorthodoxen Aufgaben, Kathpress Sonderpublikation Nr. 2/2007. Τοῦ Ἰδίου, Die Strukturen der Orthodoxen Kirche und das Ökumenische Patriarchat von Konstantinopel. Seine gesamtorthodoxen Aufgaben, in: Una Sancta 2008, 207-224.

Καί κάτι για τους Οὐνῖτες τῆς Οὐκρανίας: Ἐδῶ θέλω νά ἐπαναλάβω καί τήν εὐχήν μου ὅπως τήν εἶχα διατυπώσει καί παλαιότερα ὅτι θά ἦταν πράγματι ἕνα τεράστιο οἰκουμενικό βῆμα καί θα ἀποδείκνυε καί τόλμη τοῦ Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου γιά μια δυναμική προώθηση καί οὐσιαστική πρόοδο τοῦ οἰκουμενικοῦ αἰτήματος προς ἀποκατάσταση τῆς πλήρους ἐκκλησιαστικῆς Κοινωνίας, ἐάν ἐχειραφετοῦντο καί οἱ «Ἑλληνο-καθολικοί», δηλ. οἱ Οὐνῖτες τῆς Οὐκρανίας, ὅπως ἄλλωστε τό ἔχουν ζητήσει οἱ ἴδιοι καί παλαιότερον γραπτῶς ἀπό το Βατικανόν, καί ὅλοι μαζί με τήν ἀνατολική πνευματικότητα καί παράδοση καί ἀποτελοῦσαν πράγματι τήν μία καί ἐνιαία Αὐτοκέφαλη Ἀδελφή Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας. Τό γεγονός αὐτό θά ἀποτελοῦσε τεράστιον ἱστορικό γεγονός. Γιατί ὅχι;

Πρός τό παρόν θά ἦτο ἐπίσης εὐχῆς ἔργον, ἐάν τό Πατριαρχεῖον Μόσχας συναινοῦσε γιά τήν Αὐτοκεφαλία τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας καί μέ σύμφωνο γνώμη ἀποδεχόταν τήν πράξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς παραχωρήσεως τῆς Αὐτοκεφαλίας αὐτῆς μέ τήν ἐκδοση τοῦ σχετικοῦ Τόμου, ὅπως ἔπραξε καί

παλαιότερα για τήν δική του Αὐτοκεφαλία. Θά ἦταν ἐπίσης εὐχῆς ἔργον νά ἐνθαρρυνθοῦν καί οἱ Ἀρχιερεῖς ὑπό τόν Μητροπολίτην Ὀνούφριον γιά νά στηριχθεῖ καί ἐκεῖνος ἐλεύθερος γιά νά μπορέσουν ὅλοι μαζί ἀπό κοινοῦ συνεργαζόμενοι μέ ὁλόκληρη τήν Ἱεραρχία τῆς Οὐκρανίας νά ὀριμάσει ἡ σκέψη καί ἡ πεποίθηση τῆς δημιουργίας μιᾶς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ τόν σχετικό Τόμο καί κατόπιν μέ τήν εὐλογία καί ἐπιδοκιμασία ὁλοκλήρου τῆς Ὁρθοδοξίας γιά νά ἀποτελέσουν πράγματι μία ἐνιαία, ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη διοικητικά Αὐτοκέφαλη Ἀδελφή Ἐκκλησία, ὅπως ἄλλωστε τό εἶχαν ζητήσει καί οἱ ἴδιοι παλαιότερα γραπτῶς. Χαρά μετά χαιρόντων. Ὅχι 14, ἀλλά 15 Αὐτοκέφαλες Ὁρθόδοξες Ἀδελφές Ἐκκλησίες σέ πλήρη ἐκκλησιαστική καί μυστηριακή Κοινωνία καί πλήρη ἐνότητα στήν αὐτή πίστη. Ὁ Τόμος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δέν διεκδικεῖ, ἀλλά διακονεῖ. Τό κέρδος καί ἡ ὑπόληψη γιά τήν καθόλου Ὁρθοδοξία ὅτι δύναται νά ἐπιλύει καί τά δυσκολώτερα τῶν προβλημάτων της, ἀλλά καί γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας θά ἦσαν ἀνυπολόγιστα, διότι θεμέλιο καί βάση τῆς θετικῆς αὐτῆς ἐξελίξεως θά ἦταν ἡ ἀγάπη, ἡ κατανόηση καί ἡ ἀδελφωσύνη καί ὄχι οἱ ἀπαιτήσεις ἐπικυριαρχίας καί κατοχυρώσεως δυνάμεως.

Ἡ ἐπαναφορά στήν μνήμη ὅλων, ἀσφαλῶς καί στό Πατριαρχεῖο Μόσχας, ὅσων ἐλέχθησαν καί ἔγιναν κατά τήν ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου τοῦ Α΄ τῶ Χριστούγεννα τοῦ 1960 στήν Κωνσταντινούπολη, τήν ἔδρα τῆς Μητρος Ἐκκλησίας, καί ἡ προσφορά τοῦ δώρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας πρὸς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη Ἀθηναγόρα, τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου καί τοῦ Δίσκου πρὸς συμβολική ἔκφραση τῆς μυστηριακῆς καί τῆς εὐχαριστιακῆς Κοινωνίας τῶν δύο Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, θά ἀνοιγε καί πάλι τόν δρόμο πρὸς καταλλαγή καί ἐνότητα στούς κόλπους τῆς Καθόλου Ὁρθοδοξίας, πρὸς ἀποκατάσταση τῆς ἐκκλησιαστικῆς καί μυστηριακῆς ἐνότητος καί πρὸς Δόξαν Θεοῦ. Τά ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις δυνατά ἐστί παρά τῷ Θεῷ. Ἐλπίδα καί εὐχή μας.